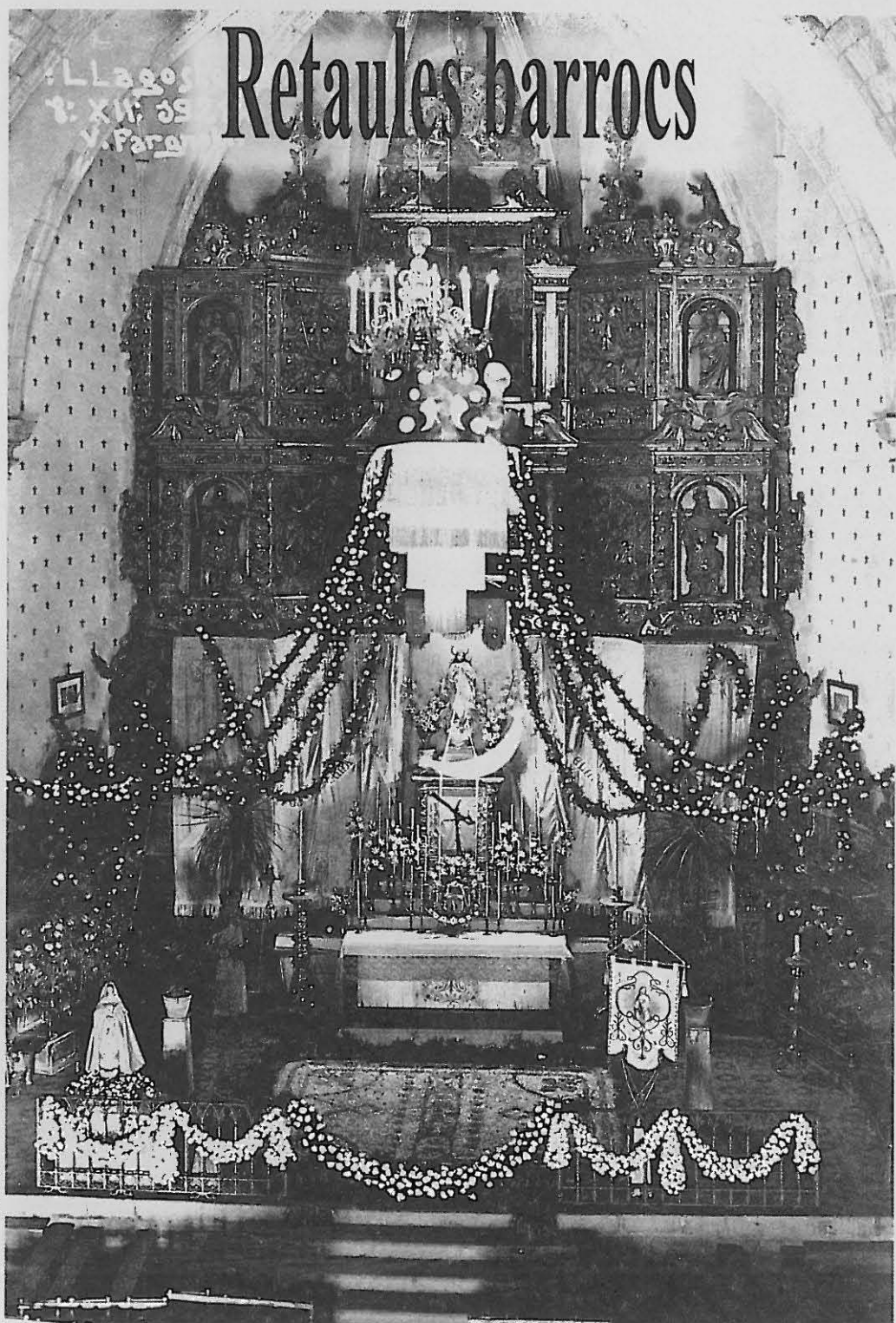


CRÒNICA

PUBLICACIÓ DE L'ARXIU MUNICIPAL DE LLAGOSTERA

ANY VII (1997) Núm 15



Retaules barrocs

Amb aquest article presentem la història de quatre retaules llagostencs: tres de l'església parroquial, que daten de la segona meitat del segle XVII, un cop passada la guerra dels segadors i la pesta (1640-1652); i el de la capella de Sant Llorenç, a la primera dècada del segle XVIII. La despesa de construir-los puja més de 3.000 lliures,⁽¹⁾ quantitat gairebé igual al que costarà després daurar-los. Tots són obra d'artistes diferents, repartits entre Girona, Barcelona i Arenys de Mar.

Algunes de les característiques comunes són la presentació i l'aprovació prèvies d'una traça en pergamí, que serà un model a seguir sigui quin sigui l'escultor que hi treballi, i la durada de l'obra. En tots els casos, l'escultor realitza el retaule en el seu taller, posteriorment, si toca a mar, l'embarcarà fins a Sant Feliu de Guíxols, on els clients l'aniran a cercar.

La durada i el cost del retaule són en funció de la seva magnitud; així i tot,

trobem problemes en peces petites (la causa fou la mort del contractat). És per això que en les capitulacions o contractes es nomenen avaladors que es facin responsables dels diners que s'avancen, per tal d'evitar-ne la pèrdua.

En l'acabament, per assegurar el nivell de qualitat desitjat i l'esmena dels errors, hom exigia el dret de visura d'un oficial per cada part, els quals podien peritar i denunciar les faltes existents.

L'esforç dels veïns per al finançament va ser gran, especialment per als membres de les confraries, si bé copsem la generositat d'alguns particulars (negociants, eclèsiàstics, terratinents, etc.) en les seves deïxes.

Església Parroquial de Sant Fèlix

1. El retaule de Sant Isidre

El primer de novembre de l'any 1667 tres jurats de la Universitat o Comú de

Llagostera i dos administradors un pagès i un peraire de la confraria de Sant Isidre, amb el vist-i-plau dels preveres i els obrers⁽²⁾ de l'església parroquial de la vila (lloc on es trobava la capella del sant), signen amb l'escultor gironí Joan Boris⁽³⁾ la capitulació per a la construcció d'un retaule. Aquest presenta un pergamí on hi ha el dibuix o traça i, un cop aprovat el projecte, el firma el notari que dona fe de la conformitat. La iconografia es basava principalment en cinc figures de "bulto" exemptes: al centre Sant Isidre, del qual tenien relíquia; sobre d'ell Sant Galderic (festa votada durant el contagi o pesta, el 1652), tots dos patrons de la pagesia. L'acabament o "remato" era el tradicional, el Sant Crist amb dues Maries.

L'escultor s'obligava únicament a pagar la matèria primera (fusta) i a realitzar el treball artístic i assentar l'obra. El transport del retaule des de Girona a Llagostera anava a càrrec

(2) Els Jurats de la Universitat o Comú de Llagostera equivalen als regidors de l'Ajuntament actual. Els Obrers de l'Obra eren veïns del poble encarregats de l'obra de construcció o reforma de l'església.

(3) Arxiu Històric de Girona (AHG), notaria de Llagostera i Caldes de Malavella (NL), notari Jaume Axandri, núm. 396 (1667), ff. 329-333 v.

(1) Cal tenir present que el preu d'una casa amb hort situada a l'actual carrer de Sant Antoni era l'any 1669 de 124 lliures. (Arxiu Municipal de Llagostera. Fons Família Rodas).

dels llagosterencs, així com el manteniment de l'artista (taula i hostal) els dies necessaris de treball a la vila.

Els pactes més problemàtics de complir per les dues bandes eren el preu i el termini. Vegem-ho. L'execució havia de finalitzar després de sis mesos i mig, coincidint amb la festa de Sant Isidre (15 de maig). La quantitat acordada fou de 140 lliures, un 40% les rebria abans de Pasqua (11 de març de 1668) i la resta en dos lliuraments: 50 lliures el 15 d'agost de 1668, després de la collita dels cereals, i la resta a la mateixa data de l'any següent.

El 13 de novembre del 1669 Joan Boris manifesta en un rebut haver cobrat només 84 lliures 2 sous, un 60%.⁽⁴⁾ A partir del cobrament de les primeres 40 lliures cobrades el març de 1668, els lliuramentss següents no es realitzen fins el 7 de setembre, i sovint es tracta de petites quantitats (entre 1 i 3 lliures), tret de les dues darreres (16 lliures 10 sous, i 17 lliures 10 sous).

En el mateix document trobem un altre escultor de la ciutat de Girona, Felip. Mercès a un testimoniatge posterior sabem que es tracta de Felip Enric. Aquest cobrarà almenys 4 lliures 12 sous per la figura principal, Sant Isidre.

El 1672 l'obra encara no era acabada, "sols està fet y acentat la mitat de dit retaule, en la dita capella". La causa fou la mort de Joan Boris. El 19 de maig un dels seus fills escultors, Rafel, es



Retaule de l'Altar Major amb dos canelobres esculpits pel mateix artista del retaule. (Reproducció cedida per N. Barceló, AML)

compromet a finalitzar-lo⁽⁵⁾ "per complir lo pactat y promès per dit mon pare, y altrament del millor modo y forma que puch, me obligo en acabar y assentar a tot son punt, tot lo que falta a dit retaule dins sis mesos pròxims, y del die present en havant comptadors ab lo modo y forma que per dit mon pare fou promès y està més llargament contengut y specificat en lo predit acte de capitulació y ab la matexa trassa o dibuix".

Fins aleshores el seu progenitor havia rebut 100 lliures pel treball, en mancaven així 40, però Rafel exi-

geix un 7% d'augment del preu total (10 lliures). En el moment de la signatura de l'acte cobraria 25 lliures i l'altra meitat al final del treball.⁽⁶⁾

Com a testimoni localitzem un fuster de Llagostera, Jeroni Mateu, el mateix individu que testimonià la capitulació inicial de Joan Boris.

Seguint el rastre de la documentació, el 7 d'abril del 1675, tres anys després, un germà de Rafel, Josep Boris, igualment escultor, veí de Girona, firma àpoca o rebut als nous jurats de la vila i als administradors de la confraria Joan Gasconell,

(4) AHG, NL, notari Jaume Axandri, núm. 398 (1669), ff. 389-390v.

(5) AHG, NL, núm. 401 (1672), ff. 270-272.

(6) Ibidem.

pagès, i Joan Esteva, sastre, de les 25 lliures promeses.

Així la durada de la construcció del retaule és de set anys, des de finals del 1667 fins a inicis del 1675. Hi intervenen diversos membres de la família Boris: el pare Joan, el fill Rafael, i potser també un altre fill, Josep; sense oblidar l'escultor Felip Enric, tots de Girona.

2. Retaule de la Mare de Déu del Roser

A començaments de l'any 1671, concretament el 2 de febrer, tres jurats i dos administradors de la confraria del Roser de Llagostera, acorden amb l'escultor Domènec Rovira, menor, l'obra⁽⁷⁾ d'un retaule per a llur capella de l'església parroquial.

Igual que la resta de treballs que comentem, l'artista es basaria en una traça en pergamí. A través de les clàusules del daurat del 1676 sabem que, ultra la Mare de Déu del Roser, hi havia les figures de Sant Domènec i Santa Caterina.

Qui era, però, aquest escultor? El document especifica que era nascut a Sant Feliu de Guíxols. Hi nasqué el març de 1636, del matrimoni de Jeroni Rovira⁽⁸⁾ i Anna (1626). Els seus oncles paterns foren Antoni Rovira, pintor (nascut el 1599) i Domènec Rovira, escultor (nat el

1608). Aquest darrer, tot i que es batejà amb el nom de Pau Domènec, empra únicament el segon nom, i per això, per diferenciar-se del seu nebot, s'acompanya del qualificatiu de "major". Ambdós Domènec Rovira treballaren plegats, i si bé s'instal·laren a Barcelona,⁽⁹⁾ foren sovint sol·licitats per a retaules de les comarques gironines.

Els primers encàrrecs de Domènec Rovira, menor, foren diverses escultures i relleus a Barcelona. El 1669 realitza les imatges de la façana de la Galilea del Monestir de Poblet (Conca de Barberà). Entre el 1670 i el 1681 oncle i nebot executaren el retaule major de la vila de l'Arboç del Penedès. És en aquest període que contracta la construcció del retaule del Roser a Llagostera. Posteriorment, mort el seu oncle, actua amb l'escultor Francesc Grau. Fruit d'aquesta col·laboració seran el sepulcre de Sant Oleguer (Barcelona), el retaule de la Puríssima (catedral de Tarragona) i el retaule major de l'església d'Alcover (Alt Camp).

Retornem, però, al cas que ens ocupa. Domènec Rovira, menor, es compromet a finalitzar el retaule del Roser el 15 d'agost de 1672, per la xifra de 400 lliures. L'escultor

presenta com a avaladors dos parents: Francesc Rovira, pescador, i Jeroni Rovira, boter, tots de Sant Feliu de Guíxols. Per atendre els tractes econòmics nomena el 6 de febrer de 1671 un procurador, el seu germà Pere (nat el 1641), prevere, llavors beneficiat i notari de la mateixa vila de Sant Feliu.⁽¹⁰⁾

Es pacten tres pagaments, un dels quals per avançat, dins vuit dies, de 100 lliures, que tingué efecte en realitat el 7 de febrer de 1671, quan Pere Rovira signa un rebut davant el notari Antoni Blanc, als administradors de la confraria del Roser, Jeroni Mateu, fuster, i Tomàs Vidal, pagès, ambdós de Llagostera, "*las quals han promès donar y pagar a dit honorable Domingo Rovira, germà y principal (...) per la fàbrica del retaulo que (...) ha de fer en la capella de dita Nostra Senyora del Roser*".⁽¹¹⁾

El segon, de 150 lliures, havia de materialitzar-se l'1 de novembre de 1671, i la resta un cop acabada i visurada l'obra.

L'octubre del 1672 Domènec Rovira, menor, en persona, reconeix haver cobrat 272 lliures, o sigui, un 68% de la suma final. Les despeses del transport des de Sant Feliu de Guíxols a l'església parroquial de Llagostera anaven

(7) AHG, NL, núm. 400 (1671), ff. 87v-89v.

(8) E. ZARAGOZA: "Els Rovira, una família guixolenc d'artistes (I) i (II), a *Ancora* (Sant Feliu de Guíxols), 2-II-1989 i 9-II-1989.

(9) Sobre ambdós personatges us remetem als articles de Cèsar MARTINELL: "Atribució d'una obra de Domènec Rovira", a *La Costa Brava* (Sant Feliu de Guíxols), 1932; "Un escultor guixolenc del segle XVII, Domènec Rovira", a *La Costa Brava*, 1933; i al seu llibre *Arquitectura i escultura barroques a Catalunya*, vol I, Alpha, Barcelona 1959. Agraïm aquestes notes bibliogràfiques a l'amic i arxiver Àngel Jiménez.

(10) AHG, NL, Notari Jaume Axandri núm. 400 (1671) ff. 90v-91v. Actua de testimoni el fuster de Llagostera, Jeroni Puig.

(11) AHG, N Sant Feliu de Guíxols, notari Antoni Blanc, núm. 346 (1671), s.f.

(12) AHG, NL, núm. 401 (1672), ff. 476-476 v. Un dels testimonis és el llagosterenc Jeroni Puig, fuster.

a càrrec de la confraria.

Perquè el retaule restés totalment enllestit mancava encara pintar-lo i daurar-lo, tasca encomanada a un altre professional, el daurador. A trevés d'un rebut sabem que l'abril de 1675 Francesc Mas daurador veí de Barcelona, havia cobrat 3 dobles d'or (unes 9 lliures) a costa del seu treball de "daurar la figura de nostra Senyora de dita capella y confraria (del Roser) y la pastera de dit retaule"⁽¹³⁾.

El 10 d'octubre de 1676, el daurador barceloní Josep Veciana promet a tres jurats de la vila i a dos administradors de la confraria del Roser,⁽¹⁴⁾ daurar, pintar i estufar "bé y decentment y segons lo que requereix la obra ben perficionada y ab los colors se requeriran", el conjunt del retaule a excepció de la part ja revestida, la imatge de la Mare de Déu, les figures de Sant Domènec i Santa Caterina i la pastera.

El cost material (or i colors) i la mà d'obra s'estimen en 260 lliures. La confraria donà un any i mig de temps per a fer la feina, però remarcà que el pagament es portaria a terme conforme rebessin els ingressos (ordinaris i extraordinaris); fins i tot s'accepta per les dues parts un retard en l'entrega dels diners encara que l'obra ja estigués enllestida. No serà, però, necessari exhaurir el període previst: el 24 de setembre de 1677 Josep

Veciana reconeix haver cobrat les 260 lliures.⁽¹⁵⁾ A més a més, rep 6 dobles d'or "per la última feyna he feta de daurar y encarnar la figura de bulto xica de Nostra Senyora, que se acostuma a portar per la professó dels caps de mesos, y estufar y encarnar la figura o imatge de Nostra Senyora, que se acostuma de a portar ab lo tabernacle per las professons de Nostra Senyora, y per retocar y pintar de nou lo rellotge de sol que és en la torra davant lo semantiri de dita isglésia".

Josep Veciana realitzà l'últim treball també a les nostres comarques, fou el daurat del retaule major de l'església parroquial de Begur, inciat el 1692.⁽¹⁶⁾

Recapitulem. El 1671 s'emprenen els treballs de l'escultor, un cop acabats, el 1672 es pensa a daurar el retaule, el 1675 se'n realitza una petita part i els dos anys següents la resta. Com es podien finançar aquestes inversions sumptuàries? La majoria dels diners s'obtenien de col·lectes i donatius, sigui en diner o en espècie (una part de la collita). Un exemple el tenim en un fervent devot de la Mare de Déu del Roser, Joan Axandri, negociant de Llagostera, qui en el testament, escripturat el 17 de febrer de 1668,⁽¹⁷⁾ deixa

la important suma de 100 lliures "per ajuda de cost de fer o comensar de fer lo retaule que se ha de fer en la capella de dita confraria de Nostra Senyora del Rozer". No serà fins el 7 d'abril de 1675 quan s'acabarà de fer efectiva l'esmentada quantitat. A més, funda en el mateix altar dues misses resades a favor de la seva ànima (juny i desembre), per a les quals destina 12 lliures per a la creació d'un censal. Així mateix, hi ordena celebrar una novena. A la resta de confraries de l'església parroquial de Llagostera (Sant Isidre, Sant Felip Neri i Sant Crist) hi destina 10 rals a cadascuna de caritat, i a l'obra de l'església, 6 lliures.

3. El retaule major

De tots els retaules de l'església el més costós fou el de l'altar major. Els treballs de l'escultor i el daurador pujaren a 5.275 lliures com a mínim. També fou el més llarg, deu anys, amb un interval de 41 anys entre la intervenció dels dos artistes.

L'endemà de la Mare de Déu d'Agost del 1681, tres preveres, tres jurats, dos obrers i dos administradors de l'obra del temple parroquial de Sant Feliu de Llagostera encarreguen a l'escultor, veí de Barcelona, Miquel Llavina "la fàbrica" del retaule major, segons el model que

(13) AHG, NL, núm. 404 (1675), ff. 114v-115.

(14) AHG, NL, núm. 405 (1676), ff. 357v-360.

(15) AHG, NL, núm. 406 (1677), ff. 208-209.

(16) Aurora PÉREZ SANTAMARIA: *Escultura Barroca a Catalunya. Els tallers de Barcelona i Vic (1680-1730 c.a.)*. *Projecció a Girona*. Virgili i Pagès, Lleida 1988, p. 144. També reproduïx el seu testament (1695), pp. 626-628.

(17) AHG, NL, núm. 397 (1668), ff. 101-105.

(18) AHG, NL, núm. 404 (1675), ff. 114v-115.

presentà ell mateix.⁽¹⁹⁾

Sortosament, en el contracte es descriuen els elements iconogràfics bàsics que l'integren. El retaule constaria d'un peu amb l'escut de la vila (una llagosta) i les imatges de Sant Pere i de Sant Pau. A continuació el sagrari, i després en el cos inferior i principal, un Sant Feliu al centre dins una pastera, a la dreta Sant Felip Neri, confessor (del qual tenien relíquies), i a l'esquerra Sant Antoni de Pàdua. En el cos superior o segona andana, al centre Sant Joan, rodejat de dues parelles de sants: sant Abdon i Senén (dreta) - la festa dels quals se celebrava a Llagostera molt solemnement - i sant Cosme i Damià (esquerra). Al remat final o tercera andana, com era costum, un sant Crist, sant Joan, Maria i dos àngels. Completaven aquesta secció dues santes, Elisabet (dreta) i Victòria (esquerra).

Ultra això, com a guarniment, se li exigia el treball de tres canelobres de fusta.

Tota la feina d'escultor la podia enllestir al seu taller barceloní. El desplaçament de les peces fins a Sant Feliu de Guíxols anava a expenses de Miquel Llavina, així com el posterior assentament en el lloc definitiu.

El termini posat va ser de sis anys, amb la condició que la primera andana estigués acabada per la Pasqua de Resurrecció del 1682. El preu total es xifra en 2.575 lliures, quantitat força elevada per assu-



Detall de la part dreta del retaule de l'Altar Major de l'Església Parroquial. (Reproducció cedida per N. Barceló. AML).

mir-ne el pagament. Aquest es realitzaria en anyades de 400 lliures, començant la primera el 1681. Sabem que el retaule s'acaba l'any 1688: aquesta és la data gravada a la part superior del retaule, a més el primer de juny de 1688 l'escultor signa una època als administradors de l'Obra de 482 lliures⁽²⁰⁾ del que deu ser últim pagament.

Miquel Llavina era el gendre d'un altre artista, ja esmentat, Domènec

Rovira, major, des del 1661. El 1665 ambdós construeixen el retaule de la Santa Creu i de Santa Magdalena de l'església parroquial de Figueres.⁽²¹⁾ El 13 de juny de 1668, enllestit el de Llagostera, contracta el retaule major del santuari de la Mare de Déu del Coll per 50 dobles.⁽²²⁾ També treballà

(21) J.M. MADURELL I MARIMON: "Retablos gerundenses (1570-1572)", a *Anales Instituto de Estudios Gerundenses*, vol. VI (1951).

(22) J.V.-J.M.: *Resseña Històrica del Santuari de Nostra Senyora del Coll, actualment iglésia parroquial, escrita pel rector de la mateixa...* Estampa de Ramon Anglada i Pujals, Vic 1896, pp. 52-54.

(19) AHG, NL, núm.410 (1681), ff.231-236.

(20) AHG, NL, núm.417 (1668), ff.178-179.

a Vilanova i la Geltrú el 1713.

Segurament per dificultats econòmiques agreujades per la Guerra de Successió (1700-1714), la daurada del retaule major no es contracta fins el 29 d'agost del 1729. Aquesta vegada serà amb un daurador gironí, Feliu Pi.⁽²⁴⁾

La durada de l'obra era de 4 anys, durant els quals cobraria 2,700 lliures, 600 al començament, altres 600 per cada andana, i la resta quan estigués acabada l'obra. Una tercera part exacta (900 lliures) les finançava personalment el canonge Jaume Codolar, si bé s'acorda que si no complia algun pagament, la resta d'esclésiàstics no tindrien cap compromís per fer-ho efectiu.

A més del control dels visuradors (un per part) s'estableix la possibilitat que els administradors comprin per la seva banda la matèria primera als batifullers que ells escullin (el batifuller és un artesà que fa panys d'or batent-los a cop de martell).

Sortosament, acompanya el document de capitulació del retaule la relació dels veïns del terme de Llagostera i les quantitats monetàries o en espècie amb què cadascú contribuirà per a fer front a l'obra. (Quadre núm. 1)

Veiem com un 63% pagaren menys de 2 lliures i només un 15% dels contribuents a l'obra, més de 10.

Per sectors produc-

tius, el pagament queda repartit segons resumeix el Quadre núm 2.

Un 63% va a càrrec de l'estament esclésiàstic! Si repassem la relació, veurem que a més de les 900 lliures del canonge Codolar també hi ha la donació de 557 lliures per part del domer de Llagostera, Grau Gotarra. Al quadre confegit hi hauríem d'afegir el 4% que paga l'Obra de l'església parro-

Quadre núm. 1

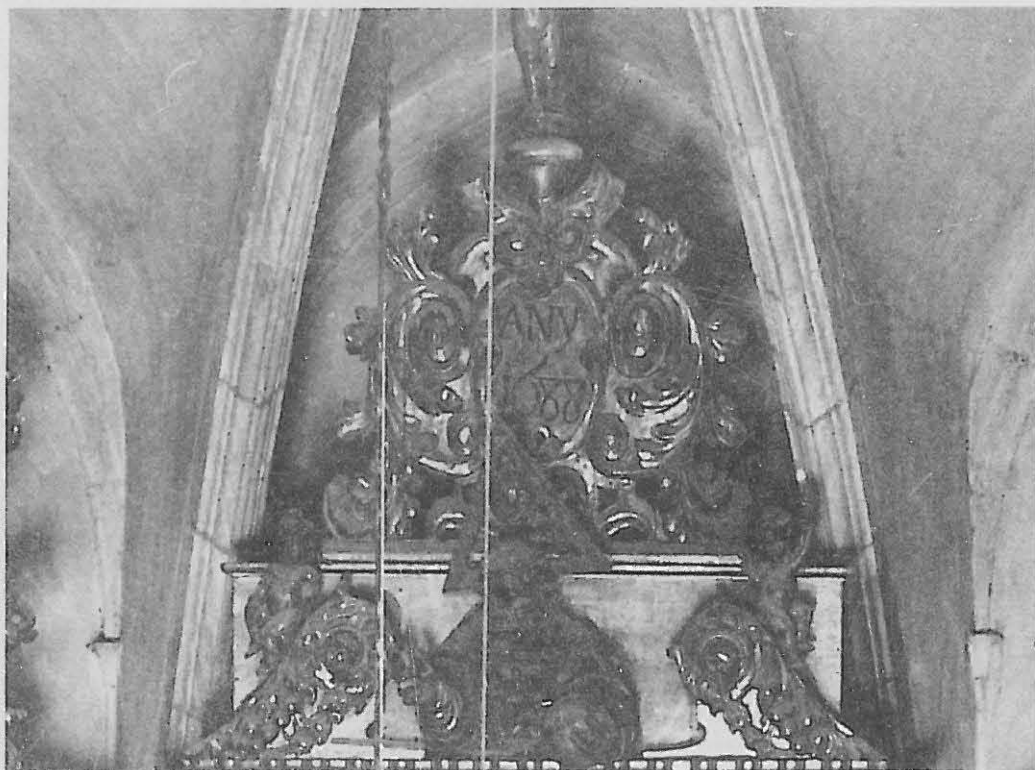
CONTRIBUCIÓ DELS VEÏNS DE LLAGOSTERA A L'OBRA DEL DAURAT DEL RETAULE MAJOR. (1729)		
LLIURES	Núm. de persones	%
0-0,5	28	21
0,6-1	28	21
1,1-2	28	21
2,1-5	14	10
5,1-10	16	12
10,1-20	3	2
20,1-30	7	5
30,1-50	8	6
50,1-100	1	1
+ 100	2	1
	135	100

Quadre núm. 2

REPARTIMENT DEL COST DE DAURAR EL RETAULE MAJOR PER OFICIS.			
Ofici	Nombre	Total (lliures)	Mitjana (lliures)
AGRICULTURA I RAMADERIA			
Pagès	17	419	24,65
Masover	7	32	4,57
Treballador	1	2	2
Manescal	1	1	quartera de blat
Desconegut*	86	105,65	1,23
ACTIVITATS ARTESANALS I INDUSTRIALS			
Ferrer	3	15,75	5,25
Mestre de cases	1	0,8	0,8
Teixidor	1	2	2
Sastre	3	10,5	3,5
Moliner	1	0,75	0,75
COMERÇ I SERVEIS			
Carreter	1	0,6	0,6
Apotecari	1	5,6	5,6
Negociant	3	75	25
ALTRES			
Llicenciat	1	0,15	0,15
Eclésiàstic	8	1701,2	212,65

* Considerem que la majoria es dedicaven al treball de la terra.

(24) AHG, NL, notari Francesc Moragas i Gironí, núm. 444 (1729), ff. 41v-42.



L'any 1688 s'acabava la construcció del retaule de l'Altar Major de l'Església parroquial. El pintat i el daurat seran posteriors. (Reproducció cedida per N. Barcelò. A.M.L.)

ment el 1825, existien a l'església parroquial de Llagostera set altars amb els corresponents retaules: major, Mare de Déu del Roser, Sant Antoni, Santa Anna, Mare de Déu del Carme, Sant Isidre i Sant Felip Neri. Així es desprèn del llibre de matrimonis de Llagostera (vol. 4, 1810-1851) conservat a l'Arxiu Parroquial, on consta que el 13 de juny d'aquell any dos italians emblanquinaren durant sis dies les parets de l'església per 50 lliures. També netejaren els retaules, el major costà 30 lliures, i la resta 4 lliures cadascun. En total pujà 104 lliures.

Capella del veïnat de Sant Llorenç

1. El Retaule de la Capella de Sant Llorenç

L'últim retaule que tractarem està situat fora del nucli urbà de Llagostera, dins el mateix terme i parròquia, a l'església del veïnat de Sant Llorenç. El 8 de setembre de 1705 el representant de l'Obra, Pere Domènec,⁽²⁵⁾ pagès, signa una capitulació amb els mestres escultors Francesc Julià i Joan Julià, pare i fill d'Arenys de Mar, per a la construcció del retaule de l'altar major.

(25) AHG, NL, notari Domènec Aulet, núm. 430 (1705).

Com en els casos anteriors, els artistes presentaven un dibuix sobre el qual s'efectuen unes modificacions d'ordre i preferència de les imatges. Com és natural, Sant Llorenç ocupa l'espai central, a la dreta s'hi col·locaria Sant Bartomeu apòstol, i a l'esquerra Sant Sabastià. Sabem que cada any el 20 de gener, per Sant Sebastià, els llagosterencs anaven en processó fins aquesta església de la mateixa manera que per la diada de Sant Marc evangelista (25 d'abril). A la part superior hi hauria la figura de la Mare de Déu dins una pastera.

El treball de la fusta, d'àlber blanc, tindria lloc al seu taller d'Arenys de Mar, des d'on abans de juliol del 1706 s'hauria d'embarcar cap a la platja

	RETAULES DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE LLAGOSTERA			CAPELLA DE SANT LLORENÇ
	RETAULE DE SANT ISIDRE	RETAULE DEL ROSER	RETAULE MAJOR	RETAULE DE SANT LLORENÇ
AUTORS	Joan Boris i Rafel Boris, escultors de Girona, pare i fill ¹ .	Domènec Rovira menor, escultor veí de Barcelona ² .	Miquel Llavina, escultor de Barcelona	Francesc i Joan Julià, pare i fill escultors d'Arenys de Mar.
SIGNATURA CONTRACTE	1-XI-1667 29-V-1672	2-II-1671	16-VIII-1681	8-IX-1705
CLIENT	Universitat de la vila i confraria de Sant Isidre	Universitat de la vila i confraria del Roser	Obra església parroquial, preveres i universitat	Obra de l'església
PREU	140 lliures + 10 lliures	400 lliures	2.575 lliures	165 lliures
PERÍODE CONSTRUCCIÓ	1667-1675	1671-1672	1681-1688	1705-1706
CONTRACTE DAURAT	Desconegut	10-X-1676	29-VIII-1729	Desconegut
DAURADOR	-	Josep Veciana, veí de Barcelona ³	Feliu Pi, daurador de Girona	-
PREU DAURAT	-	260 lliures	2.700 lliures	-
NOTES	(1) També hi intervenen els escultors Felip Enric, i segurament Josep Boris, ambdós de Girona.	(2) natural de Sant Feliu de Guíxols. (3) Una part l'executa Francesc Mas, el 1675.		

de Sant Feliu (el cost del transport marítim aniria a mitges). Una vegada a la costa, el desplaçament de les peces fins a Llagostera el faria l'Obra de Sant Llorenç.

Davant de qualsevol irregularitat l'obrer Pere Domènec podia exercir el dret de visura i judicació dins els quatre mesos següents de l'assentament de les peces.

El preu acordat fou de 165 lliures, un 39% (65 lliures) s'avançaren el mateix dia de la signatura de l'acta notarial⁽²⁶⁾ i les restants 100 lliures es farien efectives en dos pagaments, el primer el 2 de febrer de 1706 i el segon el 15 d'agost del mateix any, un cop finalitzat el retaule. Mitjançant una època sabem del cert que les primeres 50 lliures es lliuraren

en el termini fixat.⁽²⁷⁾

D'aquests dos escultors coneixem un altre detall, el 1710 contractaren el retaule de Santa Cecília de Torrentbo, veïnat d'Arenys de Munt.⁽²⁸⁾

El juliol de 1936 durant l'esclat revolucionari que va provocar l'aixecament de l'exèrcit i l'inici de la Guerra Civil van ser cremats els retaules de l'Església Parroquial així com les imatges i altres objectes de culte en el camp de la fàbrica Nadal, davant de l'actual hostel del Carril.

Possiblement fou en aquestes dates quan també es va destruir el retaule de la Capella de St. Llorenç.

(27) AHG, NL, núm. 430, 2-II-1706.

(28) A. PÉREZ SANTAMARIA: op cit., pp. 599-601.

(26) Ibidem.

TÍTOLS PUBLICATS

1 - *El Mercat i la Fira* de Marta Albà i Espinet

2 - *El passeig Romeu* de Fina Solà i Llinós

3 - *Breu història de la infermeria a Llagostera* de Rosa Masana i Ribas

4 - *El llarg acabament de l'església de Llagostera (Segles XVII-XVIII)* de Josep M.T. Grau i Roser Puig i Tàrrach

5 - *Jaume Roure i Prats. Radiografia d'un cacic* de Dolors Grau i Ferrando

6 - *Indústries sureres a Llagostera* de Fina Blanch i Rissech i Rosa Masana i Ribas

7 - *La Casa de les Vidues*
Cent Anys per tenir una biblioteca pública de Joan Ventura i Brugulat

8 - *La Plaça Catalunya* de Marta Albà i Espinet i Enric Ramionet i Lloveras

9 - *Breu història de la sastreria a Llagostera* de Josep Vilallonga i Ribalta

10- *Els noms dels carrers: dedicacions i origen* de Ramon Brugulat i Pagès

11- *L'Arqueologia a Llagostera* de J. Merino, L.E. Casellas, X. Rocas

12- *Les fonts de Llagostera* de Magda Saurí i Masgrau

13- *Antoni Varés. Un home i el seu temps* de Albina Varés i de Batlle

14- *Les sitges de Llagostera* de Josep Burch i Rius

15- *Retaules barrocs* de Josep Maria Grau i Roser Puig

PROPER'S TÍTOLS

- *Els Nostres balcons* de Juli Bassets i Sánchez

- *Un notari i els seus papers durant la Guerra de la Independència* de Marta Albà i Espinet

ARXIU MUNICIPAL

Plaça del Mercat, 5
17240 LLAGOSTERA
Tel. (972) 80 54 36

Horari: de dilluns a divendres de 10 h. a 14h.

